

**Κέντρο Ξυλοναυπηγικής:
ένας πόλος ιστορικής & πολιτιστικής αξίας**

των Καθηγητών **Δρ. Ιωάννη Κακαρά & Δρ. Γεωργίου Μαντάνη**
Τμήμα Σχεδιασμού & Τεχνολογίας Ξύλου & Επίπλου - ΤΕΙ Λάρισας
τηλ. 69 47 300 591 - email: mantanis@teilar.gr

«Μέσα από τα παλιά καρνάγια βγαίνει τις νύχτες μια φωνή
απ' τα καράβια τα ρημάδια που πια κανείς δεν τα πονεί...»
Λευτέρης Παπαδόπουλος

Τα ξυλοναυπηγεία, οι μικρές δηλ. επιχειρήσεις ξύλου, όπου φτιάχνονται και συντηρούνται οι ξύλινες βάρκες, τα σκάφη και τα πλοιάρια είναι γνωστά ως *καρνάγια*. Η χώρα μας έχει μια μακρά ιστορία και παράδοση στην τέχνη της ξυλοναυπηγικής που κρατά από την εποχή της Αργούς, τη χρυσή εποχή της τριήρους της αρχαίας Αθήνας και φτάνει μέχρι τις μέρες μας. Σήμερα, στη χώρα μας η ξυλοναυπηγική τέχνη βρίσκεται σε παρακμή. Αιτία της παρακμής αυτής υπήρξε η μεγάλη διάθεση πλαστικών σκαφών τη δεκαετία του '50 και '60 που απομάκρυνε τον κόσμο από το ξύλο. Δυστυχώς, στη συνέχεια εξαιτίας των περιορισμών που ετέθησαν με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 1994-1999 το οποίο ουσιαστικά επιδοτούσε την απόσυρση και καταστροφή των ξύλινων σκαφών και προωθούσε μόνο την κατασκευή μεταλλικών αλιευτικών σκαφών, υπήρξε σημαντικότερη ζημία στον παραδοσιακό αυτό κλάδο.

Η ξυλοναυπηγική τέχνη στη χώρα μας πρέπει να αναγεννηθεί. Πρέπει όλοι οι φορείς να αναλάβουν δράσεις, ώστε να υποστηριχτεί ο παραδοσιακός αυτός κλάδος. Με ευαισθησία και αγάπη για τα παραδοσιακά ξύλινα σκάφη, τονίζουμε ότι υπάρχει σήμερα επιτακτική ανάγκη διάσωσης, συντήρησης και επισκευής καθώς και προβολής της ελληνικής παραδοσιακής ξυλοναυπηγικής.

Προτείνουμε προς την Πολιτεία τη δημιουργία ενός πρότυπου **Κέντρου Ξυλοναυπηγικής** που θα μπορούσε να στεγάσει *Μουσείο παραδοσιακών σκαριών, Τεχνική σχολή ξυλοναυπηγικής, Ξυλοναυπηγείο σύγχρονης τεχνολογίας* για τη συντήρηση και επισκευή των ξύλινων σκαφών και επιπρόσθετα *Χώρο μόνιμου ελλιμενισμού* παραδοσιακών σκαφών από τη χώρα μας κι από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Μόνο τα τελευταία τρία χρόνια 27 μέλη του συνδέσμου παραδοσιακών σκαφών TAPS Heritage που εδρεύει στη Μ. Βρετανία έχουν μεταφέρει τις δραστηριότητές τους από τη χώρα μας στην Τουρκία! Επιπρόσθετα, έχει διαπιστωθεί ότι πολλοί Ευρωπαίοι φίλοι μας με αγάπη για το ελληνικό παραδοσιακό σκάφος έχουν κατ' επανάληψη παραπονεθεί για την έλλειψη στη χώρα μας ενός τέτοιου κέντρου - πόλου!

Η ξυλοναυπηγική είναι μια από τις ελάχιστες παραδοσιακές τέχνες και αποδεικνύει τις ρίζες που έχει η πολιτιστική ταυτότητά μας από την αρχαιότητα. Είναι συνεπώς απαραίτητο πολιτιστικά αλλά και εθνικά να στηρίξουμε την ελληνική ξυλοναυπηγική. Τονίζουμε ιδιαίτερα ότι τέτοιες περιοχές με εξαιρετική γεωγραφική θέση, με στοιχεία ιστορικά συνυφασμένα με την ξυλοναυπηγική τέχνη υπάρχουν στη χώρα μας και θα μπορούσαν να προσφέρουν εξαιρετικές προοπτικές!

Ένας τέτοιος πόλος με την αρωγή της ελληνικής Πολιτείας, των συναρμόδιων Υπουργείων Πολιτισμού και Τουριστικής Ανάπτυξης, του Τμήματος Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου του ΤΕΙ Λάρισας, των συλλόγων αναπαλαιώσης παραδοσιακών σκαφών, καθώς και των ίδιων των ξυλοναυπηγείων, είναι βέβαιο ότι θα βοηθήσει στη διάσωση και την προβολή της ελληνικής παραδοσιακής ξυλοναυπηγικής τέχνης με πολλαπλά εθνικά, πολιτιστικά, τουριστικά και πιθανώς οικονομικά οφέλη. Ένα τέτοιο κέντρο θα έχει μέγιστη πολιτιστική και ιστορική αξία, θα διευρύνει τους ορίζοντες της τουριστικής ανάπτυξης και θα βοηθήσει στην επιβίωση της λαμπρής ναυτικής κληρονομιάς μας.